

Locuinti'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

e in

Strat'a Merailor Nr. 18.

Scrisorile nefrancate nu se voru primf decatú numai de la corespondinții regulari ai „Federatiunii.“
Articlii tramisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Prețulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre șese lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu întregu . . . 12 „ „ „

Pentru Romanii a:
proa. întregu 30 Fr. = 30 Lei n.
„ 6 lune 15 „ = 15 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru inserțiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taca'a timbrala pentru șesee-care publicatiune separatu. In loculu deschisú 20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Invitare de prenumeratiune

la

„FEDERATIUNEA“

pre semestrulu II (iuliu—dec.) 1870.

Incependu-se cu lun'a venitoria semestrulu alu II (iuliu—decembrie) rogãmu pre p. t. doritorii de a avé acestu diurnalu, sê binevoiesca a grabi cu prenumeratiunea m a i n n a i n t e de acestu terminu, pentru ca sê ne scimu orientã in privinți'a numerului esemplari-elorú ce vomu avé a tiparé.

DD. abonati, alu caroru abonamentu espira cu finea semestrulu ian.—iuniu, voru bine-vot a-si reinnoș, fara intardãre, abonamentele, êr pre acei Domni, cari sunt inca in restantia cu pretulu de prenumeratiune, i rogãmu sê se grabesca a-si rafuș socotelele ca sê nu ni se immultiesca greutãtãle.

Pretulu de prenumeratiune se pote vedé in fruntea foiei; remane si pre viitoriu acelu-a-si.

Ne rogãmu a se scrie le g i b i l u si p r e c i s u: numele, locuinti'a, post'a ultima si post'a principale.

Totu-una-data potemu incunoscintiã pre DD. prenumeranti, cã s'au facutu dispusetiuni, pentru ca diurnalulu sê se espedeze câtú mai regulatu si credemu cã post'a inca si-va implenit detorinți'a mai bine.

Administratiunea.

Pest'a, 5. iuliu 1870.
23. iuniu

Eronlu dlei este Dlu Alesandru Mocioni deputatu romanu in diet'a Ungariei. Projectulu de lege pentru organizarea municipieloru se puse sub desbaterea camerei inca in 30 iuniu; de atunci in coce vorbira mai multi deputati magiari, intre acesti-a si capi de partide, precum Colom. Tisza, in objectulu de sub cestiune; inse este putienu a dîce, cã nece unulu nu se pote mesurã cu Dlu Ales. Mocioni, cã-ci acestu deputatu romanu, prin memorabilulu sêu discursu de la 2 iuliu, prin care sciú sê storca chiaru si respectulu partitei guvernamentali, face epoca in parlamentulu Ungariei. Cu tote cã siedinti'a camerei de la 2 iuliu se incepù la 9 ore a. m.; cu tote cã atentiunea camerei erã degiã ostenita prin discursurile lungé a le deputatiloru Henszelmanu, cont. Szirmay, Éber si Döry; Dlu Ales. Mocioni sciú sê tienu incordata atentiunea întregéi camere prin genialulu sêu discursu, care durã mai bine de doue ore. Form'a, cuprinsulu, pronunțierea discursului: tote aceste nu lasa nimicu de doritu. Dlu Alesandru Mocioni umili pre guvernulu si pre partidulu sêu asié, cã acesti-a nu poteau sê mai privesca decãtu cu rusine la opulu lorú monstruosu, care este destinatu a nimici ori-ce libertate municipale, fiindu cã introduce in tiera unu regimulu centralistu aristocraticu magiaru. Lectorii nostri voru crede pote cã, fiindu Dlu Al. Mocioni deputatu romanu, noi suntemu partiali si cã nu jedecãmu cu sange rece. Si cine ni-ar' poté luã in nume de reu chiaru si partialitatea cãtra unu deputatu romanu? Inse ca sê aretãmu cetitoriloru acestui diurnalu, cã adversarii — ca sê nu dîcemu inimicii nostri politici — inca recunoscú importanti'a si meritulu discursului pronunțiatu de Dlu Mocioni, vomu reproduce in scurtu declaratiuniile cãtoru-va diurnale magiare de diferite partite.

„Magyar Ujság“ (diurnalulu partidei estr. magiare) de la 3 iuliu scrie: „Alesandru Mocioni, prin discursulu sêu eminente si splendidu, inspirã admiratiune chiaru si partidei guvernamentali. Camera'ntreaga petrecù cu cea mai incordata atentiune discursulu sêu de doue ore care, intre tote discursurile pronunțiate in parlamentulu Ungariei de la 1861 incoce, este unulu d'intre cele mai distinse si eminente. Oratorele atacã filosof'i'a de

statu a guvernului cu unu discursu sistematicu, scientificu si cu una finetia attica ca a lui Hyperide. La noi, mai vertosu drept'a nu prè iubescé soliditatea scientifica, ei mai multu cuvintele in-florilate; inse Alesandru Mocioni atrase si farmecã camera'ntreaga, ca forte putni oratori.“

„Hon“ (diurnalulu stangei magiare) de la 3 iuliu scrie: „Discursulu lui Ales. Mocioni formeza epoca in desbaterile a supr'a projectului de lege municipale. Sentimulu una adevèrata placere potendu indrumã pre lectorii nostri la întregulu cuprinsu alu acestui discursu, care ar' serví spre decorea ori-carui parlamentu si pre care lu publicãmu in Nr. de asta-di alu diurnalulu nostru. Putienu atentiune trebuie, si se va convinge fiacine, cã acestu discursu este unu opu perfectu: dupa forma, sciintia si genialitate.“ — „Hon“ nu se pote retiené de a nu mai spune câte-va laude, cari nu convinu nece decãtu caracterului romanu alu Dlu Ales. Mocioni. „Hon“ invidieza de siguru sentimintele romanesci ale deputatului nostru si ar' vof sê face d'in elu chiaru si cu sil'a patriotu magiaru, luptatoriu alu libertãtii magiare, etc. Sê iertãmu inse de asta data diurnalulu „Hon“ acêsta slabitiune, cã-ci „Hon“ cu toti partisanii sêi este invinsu si farmecatu de unu romanu, si in acêsta pusetiune nu pote decãtu sê strige: „Ah! de ce nu este ore Ales. Mocioni alu nostru? De ce ore romanulu Al. Mocioni scie sê ni spuna adevèruri, inainte-a caroru-a trebue sê ne inchinãmu chiaru si noi magiarii, adversarii si inimicii lui?“ Asié este; Ales. Mocioni facè se triumfeze principiile libertãtii si egalitãtii a supr'a despotismului guvernului magiaru; chiaru si anim'a impietrita a acestui guvernulu a fostu moiatu celu putni pentru câte-va mominte prin adevèrurile enunțiate de Al. Mocioni. Ore guvernulu magiaru si-va deschide urechile in viitoriu? Sê nu creda nimene acêsta, cã-ci, si dupa discursulu Dlu Ales. Mocioni, guvernulu magiaru nu pote decãtu sê dîce: Video meliora proboque, deteriora sequor. Perversitatea inca vorbesce astfelu, pâna ce nu si-ajunge sfirsitulu. Guvernulu magiaru a potutu sê aiba unu lucidum intervalum sub cele doue ore ale siedintici camerei de la 2 iuliu, inse elu si-va continuã calea sa orba si desastrosa.

Dupa aceste reflexiuni, cu cari ne abaturãmu in cãtu-va de la objectu, sê continuãmu a aretã lectoriloru nostri inca câte-va declaratiuni d'in diurnalele magiare, cu privire la discursulu memorabilu alu Dlu Al. Mocioni:

Csernátony, redactorulu diurn. „Ellenör“ (de part. stang.) scrie in articulu sêu de fondu, aparutu in Nr. de alalta-ieri: „Alesandru Mocioni tienu incordata, am poté dîce farmecata atentiunea camerei prin unu discursu care fù unu capu de opera atãtu cu privire la cuprinsu cãtu si la forma, si care produse efectulu mare in întreaga camera. — Cum cã Alesandru Mocioni este unu oratoru de una calificatiune eminente, cu una judecata profunda, cu finetia si maniere parlamentarie, acêsta amu sciutu-o d'in vorbirile sale anteriori. Inse asta-di se scolã mai autãtu ca politicu si oratoriu de rangulu primu . . . Discursulu lui Alesandru Mocioni este plinu de definitiunile cele mai nimerite, de deductiuni perfecte, de argumentatiuni puternice; connotatiuni sêi potú fi mandri de acestu discursu“, etc.

„Reform“, diurnalu guvernamentulu, scrie in numerulu sêu de alalta-ieri: „Noi amu numitu discursulu Dlu Ales. Mocioni eminente, cu tote cã nu suntemu partisanii Dsale. Acêsta recunoscintiã i se dede chiaru si d'in partea camerei, carea lu ascultã cu una atentiune neindatinata, aproape doue ore.

„Pesti Napló“, diurnalu deakistu, recunoscé asfidera facultãtãle spiretuali eminintii ale oratorulu celebratu.

Daca diurnalele magiare de diferite partite recunoscú in unanimitate meritulu si valoarea discursului Dlu Alesandru Mocioni, — de-si unele d'in aceste diurnale lu întrepréta falsu ici-

colé, d'in un'a sêu alta privire a lorú, — apoi publiculu romanu pote fi convinsu, cã acestu discursu a fostu grandiosu, sublimu si monumentalu, cã-ci in-si-si adversarii nostri politici afirma acêsta. Indata ce ni-se va dá ocasiunea, noi vomu publicã acestu discursu in totu cuprinsulu sêu, pentru ca si cetitorii romani sê-i potã dá tributulu cuvenitu. In totu casulu, prin discursulu sêu, Dlu Alesandru Mocioni ni dà dovedile cele mai eclatante despre zelulu sêu, activitatea sa neobosita si despre propusulu sêu nobilu de a meritã recunoscinti'a natiunei.

Dlu Alesandru Mocioni este inca omu june, dar' elu este recunoscutu degiã de unu barbatu politicu si de unu oratoru eminente, de primulu rang; Dlu Alesandru Mocioni nu a pronunțiatu inca ultimele sale cuvinte; terminãmu aceste sfre cu cele mai viue sperantie si felicitatiuni sincere, eschiamandu: Onore deputatulu nostru Alesandru Mocioni!

De la Conciliu.

D'in mana confidentiale ni-se impartesiescu urmatoriele date autentice relative la memorabili'a cuventare a Mitropolitulu rom. de Alb'a Iuli'a:

„Pr. S. Sa Mitropolitulu Dr. Ionu Vanciu au tienu mai de curendu doue cuventari memorabile in sinodulu ecumenicu, si anume:

In 2. iuniu, a. c., au luat parte la desbaterea generale a supr'a schemei de sub discussiune (infalibilitatea), prin acêsta cuventare au apèratu cu vigore Codicele de dreptu alu besericei orient. gr. cat., — au pretinsu respectarea nevatemata si asecurarea Ritulu si a Disciplinei besericei nostre, — si a propusu ca in cestiunea cea mare, carea se desbate, sê se reproduca „Definitiunea Conciliulu Florentinu dupa carea stramosii nostri au primitu unirea cu beserica Romei, accentuandu, ca cu „atãtu si nu mai multu, d'in partea nostra sê se indestulesca.“

„In 13. iuniu, a. c. Cardinalulu Pitra (prefectu alu bibliotecei vaticane si autoru alu cartii „Corpus juris canonici Graecorum“), vrendu a raspunde la cuventarea mai suslaudata a P. S. Sale Mitropolitulu nostru, au cutediata a trage la indoiela auctoritatea si chiaru autenticitatea Codicelui Besericei orient. gr. cat.

„Deci Pr. S. S. D. Mitropolitulu, dupa acestu incidinte neasceptatu, au tienu alta di indata, in 14. iuniu, a dou'a cuventare, facundu-se desbaterea speciale la Capu III. alu Schemei, dovedindu auctoritatea si autenticitatea nerestornabila a Codicelui besericei gr. cat., pretindindu totodata ca „Decretulu Florentinu întregu sê se reproduca, d'impreuna cu tote clausele, cari se referescu la drepturile Patriarciloru Orientali.“

„Acêsta vorbire memorabila a Arcipastoriulu rom., carea se pote numi epocale, au facutu adunca impressiune a supr'a sinodulu întregu, intru atãtu, cãtu Card. Pitra, in 18. iuniu, si-a retrasu tote disele sale in contr'a Codicelui bes. or. si a juratu (ipsissima verba), cã mai multu nu va rosti neci unu cuventu prin care s'ar poté sterni sentiri neplacute facie cu beserica gr. cat.

„Este dar sperantia firma, cã in urm'a graiului potinte, care s'au radicatu intru aperia drepturilor nostre, prin preadennulu nostru barbatu, Sinodulu Vaticanu va respectã pre viitoriu si va asecurã drepturile, ritulu si disciplin'a besericei gr. cat. — De bunu auguriu in asta privințtia pote serví faptulu evidentu, cã in siedinti'a de 20. iuniu, a. c., Valerga, Patriarculu latinu d'in Ierusalimu, cutediandu sê atace pactulu Unirei de la Florentina, prin Presidiulu Sinodulu fu indrumatu la ordine, si fu silitu a se cobori de pre amvonu fara a-si fi potutu inchiaia cuventarea sa.

„Aceste triumfe stralucite ne îndemna a ofiã ca : Domnul sã încununã cu doritulu succesu ostenelele Pr. S. Sale Mitropolitului V a n c i a preadennului romanu si arcepastoru alu nostru.“

Ne unimu si noi cu aceste urãri cu atãtu mai ver-tosu cu cãtu ele sunt legitime. Portarea Mitropolitului Vancãia justifica sperantele asiediate intr'insulu la alegere. Representatiunea sa in caus'a congresului gr. cat., substernuta in 12 puncte la ministeriu, aপরera drepturiloru sale metropolitane facia cu pretensiunile esorbitante a le episcopatului magiaru, si in fine resolut'a sa intem-pinare la extravagantiile jesuitice d'in Rom'a, sunt de bunu auguriu, cã va persiste neclãtitu pre cararea inceputa si cã va fi totu atãtu de resolutu intru aপরera marei cestiuni nationale, carea inca innaintãdia mereu spre deslegare. Missiunea Mitropolitului V a n c i a este sublime, dẽ-i Atotpotintele virtute neiufranta, ca sã o pota implini intru folosulu ambeloru republice, besericesci si nationale. Onorea lui va fi si a natiunii, ẽra d'insulu in annalele romanismului va ocupã locul onorificu a laturã cu Inocentiu O p r e a M i c u l u si Grig. M a i o r u.

Cu acẽsta ocaziune nu potomu trece cu vederea ne-rusinatele asertiuni ale Corespundintelui (xy) aparute in di-ariulu mag. „Hon“ cu dat'a 18. iuniu, sub titulu „Mitropo-li'a gr. cat. de Alb'a-Jul'i'a,“ cari precãtu sunt de imper-tinentu-maliciose, pre atãtu-a sunt si false.

Corspãtele (xy) dupa ce face amentire dospre mis-camentulu autonomiu (trecã-flẽnc'a) alu unguiloru pa-pistasi, adauge cã mitropoli'a gr. cat. de Alba Jul'i'a au statu retrasa si in locu de a luã parte ca si cei lalti gr. cat. (rutenii, pote fi cã intielege si pre cei doi eppi ro-mani, repausatulun „b e t r a n u“ Dobra si Papp Szilã-gyi Jõzsef de Illyesfalva, cari unulu d'in slabitiune, altulu d'in vanitate si ultramontanismu, luara parte in cãte-va siedintie, infruntati si reprobati de opiniunea publica a Rloru gr. cat.), au cutediãtu a cere congresu separatu pentru provinciã metropolitana. — Spune a, oi, cã minist-teriuulu magiaru si magiarisatoriu n'au aflatu cu cale ca sã incuviintiedie asta cerere, pentru cã romanii gr. cat. nu formãdia beserica separata ca si romanii gr. orientali si ca judanii; spune mai de parte cã vicariulu mitropolitanu (D. Can. C i p a r i u) in 23. juniu, au solicitatu cererea pentru congresu. si in fine coresp. spune parerile sale cele intortocate — jesuitice.

Eca ce dice: „Solicitiãrile vicariulu mitropolitanu de A. Jul'i'a, relative la congresulu gr. cat. chiaru atunci candu capulu acestei provincie beser., intru semnu inveda-recu de identitate releg. cu Rom'a, iea parte la sinodulu ecumenicu (asiẽ scimu cã nu intre sãrele opusetiunii, unde episcopii ostrunguresci si cei mai de frunte prelati ai sta-turiloru civilisate formãdia falange in contr'a infalibilitãtii), nu se pota splicã altfelu decãtu cã este vointia de a se-parã beserica gr. cat. de cea romana in contr'a vointiei mitropolitului, lipsindu elu d'a asa.

In fine, d'in premissele false ajunge la deductiune inca si mai falsa :

„Retragerea Mitropoliei de A. Jul'i'a de la misca-mentulu catolicu atunci, candu acestu-a s'a pornitu in tota tier'a, n'a insemnatu alta co-va, decãtu negarea „s u p r e -m a t i e i“ beserice magiare si a primatelu magiaru (sic). Aci si-afia dora deslegarea refusarea congresului gr. cat. solicitatu mai tardiu. Este lucru naturalu, ca, atunci candu mitropolitulu de Alb'a-Jul'i'a recunoscã „s u p e r i o r i -t a t e a“ Romei, trebue sã recunoscã si „s o l i d a r i -t a t e a“ cu provinciã beser. magiara si nu pote duce neci pote pretinde rolu separatu in miscamentulu generalu alu catoliciloru d'in Ungariã.“

La aceste insinuatiuni si intortocaturã s'ar potã respunde scurtu, forte scurtu, cu doue cuvinte a le Mi-tropolitulu, aruncate detractorulu Codicelui beser. orient., dar' sciindu noi bine, cã acẽsta notitia eminente jesui-tica a esitu d'ia ofi. inã Dhu Samãrsa referinte in causele catolice la ministeriuulu Culteloru, carele se vede a urã mai multu pre romanii gr. cat. decãtu pote pre tote con-fessiunile acatolice, tragemu atentiunea ordinarieteloru rom. g. c. si mai alesu a mitropolitulu a supr'a faptulu momentosu, cã acestu popa a combatutu mai suslaudat'a representatiune a Mitropolitulu V a n c i a, spriginindu argumintele sale si cu presiãtia accidentalã a celoru doi eppi, unulu betranu slabanogu, altulu ultramontanu, ne-undu in consideratiune, cã acei doi pastori au statu ẽra turma in staululu strainu. Urmarea fã, cã ministrulu S t v õ s, sedusu de acestu alter Bãrãnyi si Balog, re-usã tienorea congresului gr. cat., dar' mai tardioru, re-șinindu la ecuitate si politica mai ratiunabile, se invoi a a mai impedeã convocarea congresului, si totodãta fiindu in acestu statu ungurescu eminente constituționalu (lifficiele est satyram non scribere), tote se facu prin concessiuni, permissiuni, privilegiuri, patente, favori, etc. otulu de permissiune s'a supusu imperatulu spre apro-ure (ẽca autonomiã religiozãria ! o frase gola, adeca inciuãna speciozã, cu gaitani, ciucuri si piuteni), inse ce vedu lucrulu s'a impedeãtu; cei cari au cautatu ac-ulu la Vien'a, acolo nu l'au gasitu, ẽra cautandu-lu aici, Samãrsa*) insu-si s'a miratu (?), cã nu se scie unde a scieitu.

*) Acestu popa pricepe de minune apucaturele je-

Dãmu cu socotela, cã actulu s'a retienutu pãna la sosirea Mitropolitulu V a n c i a, cu intentiune pote, de a se mai face ultimulu assaltu jesuiticu in contr'a constan-tiei sale si a renitentiei romaniloru gr. cat. — Desiãrta incercare! Sã scia respectivii, cã prin asemene procedura neloiãla, punu oleiu pre focu. Romanii gr. cat. n'au uitatu timpurile lui Pater Bãrãnyi si Balogh Jõzsef, neci totu seclulu in care au avutu parte de supremãtia bes. ma-giara, asemene trista ca si cea politica-natiunale. Lauda Domnulu! cã asta-di vietiuimu in timpulu lumineloru, unde, numai noi sã nu fimu lasi, nu ne mai pote inca-lectã jesuitismulu, fia cãtu de rafinatu.

Pentru ca D. Samãrsa sã pota face in viitoriu di-stinctiune intre solidaritatea Romaniloru g. c. cu scaunulu Romei si intre supremãtia episcopatului magiaru, carui-a episcopatul romanu este coordonat, egal, ẽra neci de-cãtu subordinatu, i vomu pune la ochi Bull'a Ponteficelui prin carea se reactivãdia Mitropoli'a romana de Alb'a-Jul'i'a si se constituiescã ca provincia beser. de sine stata-toria, independinte de ori si care alta beserica, si nere-cunoscundu alta jurisdictiune decãtu a Ponteficelui Romei si a Conciliulu ecumenicu. Asefelu credemu a potã su-curge neajunseloru spiritalã ale nesciutoriloru, fia preuti, fia mireni, si chiaru inderetniciei contraconionice a epis-copulu Papp-Szilãgyi Jõzsef, carele recusa a se supune, ca sufraganu ce este, legitimulu sãu capu besericescu.

C a t. C e n s.

A p e l u !

cãtra toti fratii profesori d'in tote institutẽle mai inalte de tote specialitãtẽle si gradele, cãtra toti fratii profesori ai instituteloru medie, pedagogice sãu preparandiale, comer-ciale, reale, industriale si agronomice, precum si cãtra toti invetiãtorii scoleloru normali si rurali (satesci) d'in totu cuprinsulu romanimeii.

Scumpiloru frati ?

„Consilia multorum salus reipublicae.“

Secululu presentu e secululu reuniuniloru si alu Asociatiuniloru. Poporele cele luminate si-au formatu reu-niuni si asociatiuni de tote categoriile pentru inaintare. Noi romanii inca nu mai potomu stã amortiti si pasivi, facia cu miscamintele cele spirituale, ce se facu pre tote terenẽle culturi populari fiindu cã toema noi avemu cea mai urgentã lipsã de ele. Avemu lipsã inse inainte de tote de o consultare generalã, despre modalitãtẽle si mi-diulocele de a inaintã mai securu si mai cu inlesnire cultur'a poporulu in tote ramurile sciintieloru si educa-tiunea morale si religiozã.

Decã are mare necesitate corpulu didacticu (inve-tiãtorescu) alu vre-unei natiuni de o conferintiã generalã, apoi, diu, corpulu didacticu romanescu are lipsã impe-rativa si detorintã imperiosa de a se intrunã cu o ora mai curendu intr'o conferintiã generalã. Ori-cc amãnare ar' causã daune (pagube mari si ar' fi o crima neiertatã in contr'a progresulu, in contr'a amelioratiuniloru inve-tiãmentulu, in contr'a propagatiunei si comunicatiunei cunoscintieloru pedagogice, metodice si didactice, in con-tr'a aspiratiuniloru umanitarie si inãltiãrei culturi nati-unale.

Deci dãra, sã nu mai amãnãmu, cã-cc timpulu a sositu, or'a a batutu si ne striga cu glasul puternicu : Dascaliloru romani ! Desteptãti-ve, nu mai vegetati in isolatiune apatica, nu mai trãiti in sihastrã ascetica, nu mai urmati fatalismulu orbu orientalu, ci ve stringeti betranu si tineru in giurulu drapelulu Minervei, ve in-sãrãti pre langã stegulu pedagogiei moderne, scrieti-ve pre stegu ca simbolu principiulu fundamentalu alu pedagogiei moderne : spontaneitateã.

Intre principiile fundamentali si mantuitoare ale pe-dagogiei moderne se afla in primulu locu si spontaneita-teã, adica facultatea si energiã de a produce omulu de la sine si prin sine, de a pasi cu barbatia si cu energiã la scopu, cã-cc numai desvõltandu-se si aplicandu-se bine si regulatu acẽsta facultate neaperata, se desvõltoazã si se intãrescã caracterulu individualu, se emancipa individua-litatea de influentiile cele straine si stricãtioze, pastreazã cu energiã barbatescã, cu tenacitate si cu scumpetate, proprietãtẽle sale cele firesti si caracteristice, nu se spãria de pedecele cele mari, cari le intempina in drumulu sãu, ci cautã cu prudintia, cu tarã barbatescã, a le de-laturã si a le face sã inceteze d'inãntea ei.

Este unu lucru probatu prin mii de exemple, cã omenii, cei ce nu si-au cultivatu spontaneitateã, au fostu

suitice de a face nevedute acte vediute, si viceversa ; asifelu dsa, cu ocaziunea repartituri ajutoriulu datu de camera spre imbunãtãtirea ticaloseloru lefiore ale profes-oriloru de la universitateã sciintieloru in Pest'a, in anulu scol. trecut sciu sã uneltescã spre a nu se dã ajutoriulu de 300 fl. profesorulu limbei si liter. rom., pretestandu dsa pop'a, atunci decanu alu facultãtii teologice, cã ca-tedr'a rom. n'ar' fi dotatã de statu, neci d'in fondulu uni-versitãtii, ci d'in ore-care fondu pusu inca de fericitulu eppu Samuilu Vulcanu. Aceste-a le a marturisitu insu-si decanulu facultãtii filosofice, Dr. Nékã, la intrebarea ce i-s'a facutu de profesorulu resp., carele neci pãna asta-di, in alu doile anu, nu primescã inca ajutoriulu cestiunatu.

R e d.

totu-de-un'a, suntu si voru fi inca creature peccatoze, cari n'ar potã traã nici decãtu fara de stapani, dedati fiindu ca altii sã cugete, altii sã lucreze pentru densii, altii sã-i porte de frãu cum vreu si incatrãu vreu, cu unu cuven-tu, sunt adeverate automate incarnate si impeliãtate. Sunt fintie, cari ochi au si nu vedu cu ei, urechie au si nu audu cu ele, gura au si nu graiescu cu ea, pitiorã au si nu ambla pre ele, mane au si nu lucrezã cu densele, minte au si nu cugetã, nici nu judecã, cu atãt'a mai pu-cinu ratiunezã cu d'ins'a, cã nu este spiritulu de vietia intr'insii. Omenii acei-a, cari nu s'au deprinsu de timpuru a vedẽ singuri, a gandã singuri, a ratiunã singuri, a lucrã barbatescã si cu energiã de sine si prin sine, candu vinu la obiecte de studie profunde, seriose si abstracte, se sentu, cã spiritulu loru este forte marginitu intru unu cercu res-trinsu, si cã inteligentiã loru nu e destulu de cultivatã si desvõltatã.

Deci fratiloru ! A sositu timpulu, ca corpulu didac-ticu romanescu sã demustre lumei, cã si-a desvõltatu si cultivatu spontaneitateã la gradulu de barbatia si scie sã o si manifesteze, candu cere trebuintã si i impune mi-siunea sa cea maretã si chãmãrea sa cea sacra de a reversã luminele sale cele binefacãtoare a supr'a filoru natiunei nostre celei insetate de lumina si cultura.

Sã ne adunãmu, fratiloru, betranu si tineru intr'o conferintiã generalã, dupa esemplulu natiuniloru celoru luminate, si inca intru unu numeru cãtu se pote de mare. Despre momentositãtea si necesitateã imperativa a unei atãri conferintiã generalã, credu, cã este petrunsu totu dascalulu romanu, cã-cc conferintiã generalã este ca pa-nea de tote dilele, si, precum organismulu omenescu fara pane nu pote traã : asiẽ si instructiunea romanescã nu pote prosperã, nu pote face progresele dorite, nu pote multãmãã asteptãrile si nu pote corespunde postulatelu si recerintieloru presentu si impregiãrãloru celoru com-plicate si intereseloru celoru felurite. — Unde sã se dis-cuteze intrebãtiunile cele mai vitale, cari taia in tota vietã scolarã ; unde sã se caute principiile cele mai sa-netose si mai acomodãte cu indigintile si cu fireã si aspiratiunile nostre, sã se adopteze metodele cele mai logice, si sã se introducã didactiã cea mai prac-ticã si cea mai usiorã, deca nu intr'o conferintiã gene-ralã a nostrã ? Conferintiã generalã este acelu motoru puternicu, carele inaintezã prosperitateã morale, spiritua-ale, materiale si formale a invetiãmentulu. Conferintiã generalã insuflitiescã, desãmortiescã, incãldiescã, crescã, intãrescã si inãltã potẽrele intelectuali, morali si mate-riãli ale corpulu didacticu (inve-tiãtorescu).

Noi suntemu chãmati in loculu antãiu, ca sã impo-dobimu spiritulu si anim'a tenerimeii cu sciintie solide, cu cunoscintie aprofundate ; sã le desvõltãmu si formãmu caracterulu ; sã le nobilitãmu anim'a impodobindu-o cu vir-tutile cele morali, relegiose, cele civili, patriotice, estetice si umanitarie ; sã desvõltãmu si sã pastrãmu ca unu focu sacru intr'insii, pre lungã modestiã si pudorea, coronã virtutiloru, si consciintã de sine si de demnitãtea sa omenescã, careã sã incingã frunteã loru.

Dascalii sunt principaliã motoru ai civilisatiunei, ai culturi umane si ai progresulu de totã categoriã ; das-calii sunt acele organe, cari respãndescu cultur'a intelec-tuale, morale si estetice preste tote clasele societãtii ; das-calii sunt sorele acelu dulce, care respãscã negur'a ne-scintiei si atinge foculu susperstitiuniloru, delaturãzã illusiunile cele fantastice ale credintiei desierte ; dascalii sunt chãmati a lucrã cu barbatia si cu energiã ca igno-rãntiã si credintã desierta (superstitiunea), cari tienu spiritulu incatusiatu si amortitu, sã se gonescã, sã li se spargã cuburile, sã li se restorne imperatã, sã li se de-rame pãna in pãmentu murii loru, ca asiẽ sã scape po-porulu d'in lãturile loru cele de fieru. In loculu imperãr-tei orbiei, a intunerecului si a nescintiei, sã inãltãmã imperatã luminei adevãrulu, in loculu superstitiunei, careã i-a intunecatã mintea cea firestã, i-a scãlciãtu si schimositu judecãtã cea naturalã si sanetozã, sã-i dãmã cultura adevãratã ; sã-lu scotemu d'in starea cea degrãda-toria si sã-lu inãltãmã la demnitãtea civilitãtii. Frumose dar' totuodãta si grele probleme au dascalii de deslegatu, pentru ca sã realizeze imperatã adevãrulu, a dreptãtii, a moralitãtii, a libertãtii, a egalitãtii si a frãtietãtii aici pre pãmentu. Atunci, candu voru fi aceste ideale intru-pate in societateã omenescã, atunci va domni imperatã lui Dumnedieu pre pãmentu, pre care o cõremu in tãtãlu nostru cu cuvintele : Sã viãã imperatã ta.

„Adevãrurile sãu ideele, ca eterne, au existatu si esista de odatã, ba inca mai inainte de plasmuireã lumei. Au inse si ele timpulu loru, candu d'in starea loru laten-tã, resarindu ca sorele, se manifestãzã preste totu, si se facu proprietateã fiãcarui-a, ca aerulu ce lu resuflãmã.

In anticitate, metalele, cuventulu, arteã scrierei, al-fabetulu, tote sciintiele si tote artile, navigatiunea si al-tele, candu li-au venitã timpulu, aparãra la tote po-porele.

In lumea modernã, inventiunea tipografiei, busolã, Americã, vaporulu, electricitateã aplicatã la industriã si la telegrafia, si inventiunea fotografiei, candu li-a venitã timpulu, se manifestãra in ambele emisfere de odatã si devenira o proprietate universalã“, dice I. Heliãde R.

Deci, scumpiloru mei frati ! Ideã de conferintiã gene

rala a tuturor dascalilor romani nuste o idea momentana, pripita, ci si ea, ca tote ideele mari, si mantuitorie, a r saritu de multu in mintea noastra, numai catu anulu acestu-a a scos'o d'in ascunsulu seu la lumina d'lei si se credemu ca a venitu si pentru d'ns'a timpulu, ca se se pogora d'in inaltimea ideelor pre pamentu si se se intrupeze, cu unu cuventu, se-si incepa functiunea sa inca in anulu acestu-a.

Noi cugetamu, ca lobulu celu mai potrivit pentru aceta prima conferinta generale este **A v r i g u l u**, lobulu nascerei si alu repausarei marelui dascalu si adeveratului apostolu romanescu Georgie Lazaru.

Se incepemu, fratiloru, activitatea noastra de la leganulu si de la mormentulu regeneratoriului natiunei nostre, Georgie Lazaru.

Candu a inceputu a invetiá **G o o r g i e L a z a r u**, intunereculu si-intinsece velulu seu celu grosu preste poporulu romanu. Natiunea romana sta langa prapasti'a peritiunei. Eta l vine apostolulu Lazaru, carui-a tota suflarea romanescă are a i multumii, pentru ca d'nsulu a desteptatu sentiuulu demnitatii celu amorfitu cu puterea cuventului seu, celu inspiratu de sacrulu focu alu natiunalitatii; elu a risipitu cu profusiune bogatiile invetiaturiloru sale pentru regeneratiunea poporului romanu, care era cufundatu in intunereculu celu mai profundatu; d'nsulu, ca unu plugariu adeveratu a curatitu agrulu animeru de neghin'a cea staina, carea inecase mai de totu graulu celu curatu natiunalu; d'nsulu, ca unu adeveratu dascalu, a desradecinat preiudeciile cele invecchite, cari impainginasera si intunecasera ochii sufeteseci ai romaniloru si li impetrisera animele, li inadusisera tote sentiurile cele fresci, li amortisera si li ucisera tote aspiratiunile natiunali; totulu jaceá in degeneratiune si amortiela in ceea ce s'atinge de numele romanu si de patri'a lui, pana ce calca repozatulu intru fericire Georgie Lazaru pre pamentulu tierei romanesci. La ce degradatiune ajunsese numele de romanu si limba romanescă in Romania'a, se pote vede mai apriatu si mai lamuritu de acolo, ca-ee numele celu dulce si frumosu de romanu ajunsese se fia nume de ura, nume de batjocura, nume de ocară, ca-ee „romanu“, in epoc'a acea trista si gelnica, insemna atata catu si robu, sclavu, omu dobitocitu.

Lazaru a fostu invetiaturulu, carui profesorimea Romaniei i detoresce prim'a pietate.

Sermanulu Lazaru, in mahnire, se bateá cu pumnii in peptu si radica manele la ceriu, strigundu in sine: Domne! pana candu anii blastemului? Noi se i d'cemu la mormentu-i: Anii blastemului au trecut; colegii tei, imbracati in puterea spontaneitatii tale, inaltia flamaru a spiritulu teu, dandu-si imbraciusiare fratiesca, la comun'a conclucrare spre contiunarea operei tale!

Deci, fratiloru, prin acestu apelu sunteti cu tota caldura si iubirea fratiesca invitati la conferinta invetiatoresca in **A v r i g u**, care se va tiené in 19, 20 si 21 iuliu c. v. an. 1870. Pentru statorirea unei programe corespundietorie scopulu conferintiei, se voru face cele de lipsa.

Brasiovu, 12 24 iuniu 1870.

Dr. Vasile Glodariu, m. p.,
profesoru gimn. la gimnasiulu romanescu
d'in Brasiovu.

Camer'a reprezentantiloru Ungariei.

Siedintia de la 1 iuliu.

Presiedinte: Paulu Somsich. Notariu: Colom. Széll. D'in partea guvernului au fostu de facia ministrii: c. Iul. Andrassy, Paulu Rajner, Balt. Horváth, Ios. Szlavy si Stef. Gorove.

Dupa autenticarea procesulu verbalu alu siedintiei d'in urma, presiedintele presinta camerei mai multe petitiuni, cari se transpunu comisiunei petitiunarie.

Ernestu Simonyi adreséza ministriului de comunicatiune urmatori'a interpelatiune: In septeman'a trecuta s'a latitu scirea in Pest'a, ca in strad'a palatinului Nr. 26, esiste unu biurou asié numitu tecnicu, in care se decopieza si vendu, spre intrebuintiarea si-ace-carui-a, planuri originale si bugete de cali ferate, canale, etc., presintate ministeriului de comunicatiune. Capitanatulu cetatii Pest'a inse a confiscatu tote planurile si copiele, gasite in numitulu biurou; dreptu-acea oratorele intreba pre ministriulu comunicatiunei: 1) Este adeveratu, ca in numitulu biurou s'au confiscatu una multime de planuri, preparative si bugete, asié bugetulu baneci populare d'in Vien'a, relativu la calea ferata Esseg-Siszek? 2) Daca este adeveratu, voiesce dlu ministru a dá desluciri in privinta acestei afaceri, spunendu daca s'a inceputu seu terminatu degi investigatiunea, si cum s'a potutu se vina in desu numitulu biurou planurile presintate ministeriului de comunicatiune? — Se va comunicá ministriului concerniate.

Paulu Ordódy relateza, ca comis. verificatoria a verificatu alegerea deputatoru Ladislau Huszar si Bela Szende, rezervandu-se terminulu legale de 30 zile pentru presintarea protestelor, ce s'aru face contr'a alegerii lor. Ladislau Huszar se alege in sectiunea a trei-a, era Bela Szende in a patra.

Eduardu Zsedényi presinta unu proiectu de conclusu, conformu carui-a camer'a decide a-si tiené siedintiele de la 9 ore demaneti'a pana la 2 dupa media-di. — Se primesce unanimu.

La ordenea d'lei urmeza contiunarea desbaterei generali a supr'a proiectulu municipalu.

Ales. Szalay e gat'a a reformá comitatele, ca ci vede ca ele nu correspundu recerintieloru spiretulu tempului modernu. Inse proiectulu de lege alu ministriului de interne nimicesce libertatea individuale; face pre comitii supremi omnipotenti; introduce voturi virile, cari vatema sistemulu reprezentativu, nimicesce influinta inteligintiei si a burgesei si creeza privilegie noue; prin urmare, introduce chiaru contrariulu, decatu ce pretinde spiretulu tempului. D'in aceste consideratiuni oratorele nu pote adoptá proiectulu de lege d'in discutiune.

Ios. Bánó recunosece, ca proiectulu d'in cestiune e forte importantu, inse nu pote concede, ca acelu-a se aiba importantia, pre carea i-o atribue stanga. Sortea comitatulu, cestiunea organizarii municipieloru, continua oratorele, fu decisa indata ce legislativ'a a pasitu pre terenulu reformeloru. Annulu 1848 a decisu sortea comitateloru, candu juredictiunile si tota natiunea (? Rap.) cereá, ca constitutiunea se se puna pre basa sistemulu reprezentativu si a parlamentarismulu si, aducundu-se in urm'a acestoru dorintie generali, legile d'in 1848, tier'a a ruptu cu sistemulu trecutulu si vechiulu comitatu a apusu. Oratorele concede, ca comitatu a fostu unu mediu-locu de aperare si scapare, inse nu este capace a formá unu elementu de statu, unu factoru alu desvoltarii positive. Daca Ungaria voiesce se fia statu, trebe se pasiesca pre calea, carea duce la scopulu acestu-a (se se nimicesca autonomi'a comitateloru. Rap.) Oratorele primesce proiectulu de basa pentru desbaterea speciale.

Nicoiau Iankovics vorbesce in tonu iriritatu contr'a proiectulu. Acestu-a, continua oratorele, porta titulu: Proiectu de lege despre organizarea municipieloru, pre candu i-s'ar potriví mai bine numirea: Proiectu de lege despre nimicirea juredictiuniloru. Omnipotenti'a comitelui supremu contradice ideei autonomiei; vice-comitele trebe se se tupiesca innaintea comitelui supremu, ca-ci la d'incontra va fi amoveatu. — vice-comitele se face paria comitelui supremu. Dreptu-acea oratorele dechiaru, ca nu pote adoptá unu asemenea proiectu, care nimicesce libertatea si autonomi'a comitateloru.

Vilhemu Tóth se incerca a combate motivele vorbitoriloru antecedinti, aduse contr'a proiectulu, si dechiaru ca va votá cu unu entusiasmu adeveratu pentru adoptarea lui.

Danilu Irányi observa la asertiunea deputatulu Bánó ca, pana candu comitatu se va sustiené in calitatea lui de asta-di, esistintia de statu a Ungariei este imposibile, dicundu, ca nu voiesce se aperse administratiunea de mai innainte a coteloru, ci se provoca numai la multimea afaceriloru nedeliberate; si daca existe omu, care nu voiesce se sustiena cottulu in calitatea lui de asta-di, acelu-a este oratorele. D'nsulu a gasitu in cote nepotismulu celu mai feroce si cea mai stricatosă cameraderia; dreptu ace'a concede ca aceste sunt rele cari trebuescu vindecate catu mai curundu, nu mai ca pentru vindecarea acestoru-a nu voiesce se se sacrifice sistemulu reprezentativu, introducundu-se in loculu lui centralisatiunea. Oratorele spune ca a studiatu centralisatiunea in propria ei patria, in Francia, si s'a convinsu pre deplinu, ca ea e contraria nu numai libertatii personali ci si administratiunei bune, si duce la revolutiune. (Aprobare in stanga extrema.)

Cu privire la voturile virile, oratorele dechiaru ca participarea inteligintiei la comitelele cottense nu trebe se se baseze pre avutia, ci pre increderea cetatieniloru. Dupa ace'a, combate asertiunea deputatulu Col. Tiszá, conformu carei-a sufragiulu universalu nu insemna totu-de-un'a libertate, ci de multe ori chiaru si absolutismu, precum si provocarea ministriului la organizatiunea municipieloru d'in Belgi'a si Prusi'a. Catu despre asertiunea ministriului, ca proiectulu municipalu d'in discutiune garanteza drepturile natiunalitatiloru, oratorele dice, ca natiunalitatile, si anumitu Romanii d'in Transilvania aru detori ministriului mai multa recunoscintia, dara ar' retrage apesatoriile despusetiuni de alegere, inlocuindu-le prin altele mai liberale; ca-ci voturile virile nu voru poté complaná diferentiele d'intre natiunalitati, d'in contra, le va agita si mai tare. Voturile virile voru immultí numai elementulu reactivariu, care, dorere, a fostu totu-de-un'a unu spriginu tare alu guvernului. Oratorele concede, ca guvernulu are trebuintia de unu spriginu, inse acestu-a se nu-lu caute in autoritatea singurateceloru ci in increderea totalitatii (Aprobare in stanga extrema); dreptu-acea nu adopta proiectulu de basa pentru desbaterea speciale.

Siedintia se inchiaia la 2 ore d. m.

Siedintia de la 2 iuliu.

Presiedinte: Paulu Somsich. Notariu: Colom. Széll. D'in partea guvernului au fostu de facia ministrii: c. Iul. Andrassy, Paulu Rajner, Stef. Gorove si Car. Kerkápolyi.

Dupa ceremonialulu indatenatu, se continua desbaterea generale a supr'a proiectulu de lege despre organizarea municipieloru.

Cont. Ioanu Bethlen pledeza in favorulu proiectulu.

Baron. Iuliu Nyáry presinta estrasulu verbalu alu camerei magnatiloru, conformu carui-a magnatii au adoptatu proiectulu de lege despre deschiderea liniei ferate Holdmezővársárhely-Ciaba, precum si lista candidatiloru camerei reprezentantiloru pentru presidiulu curtii de comtabilitate. — Se tramitu Majest. Sale.

Emericu Henszelmán nu pote primi proiectulu municipalu, fiindu ca tendintiele acelu-a sunt curate atidemocratece. Proiectulu, continua oratorele, nu pune neci unu pondu pre drepturile individuali ale cetatieniloru ci considera ca singura calificatiune numai avutia morta, ce'a ce este una nedreptate, contr'a carei-a protestezu spiretulu tempului.

Ministriulu comunicatiunei, Stef. Gorove, respundendu la interpelatiunea deputatulu Ernestu Simonyi facuta in privinta esistintiei unui biurou tecnicu in Pest'a in care se decopieza si vendu planurile presintate guvernului, dice, ca in data ce i-a venitu la cunoascintia aceta fapta, a ordinaru investigatiune in ministeriu, si aceta decurge si acum'a. — Camer'a iè spre sciintia respunsulu ministriului.

Ioanu Döry, tragundu paralela intre suferintiele ce le-a induratu tier'a sub absolutismulu de 18 ani si intre celea ce au trebuitu se le indure sub guvernulu constitutionalu d'in cesti trei ani d'in urma, spune, ca acesti trei ani au stricatu tierei chiaru atatu de multu, catu stricatu epoc'a absolutistica. Guvernulu actuale, continua oratorele, si-afia bucuria in a suprime cotele. Si ce vedemu? Elu e in gradulu supremu pendinte de la guvernulu d'in Vien'a; elu nu pote face neci unu pasu, fara d'a nu cere mai antaiu licentia d'in Vien'a. Dupa ace'a combatendu despusetiunile proiectulu, dechiaru ca nu-lu pote adoptá, fiindu ca este anticonstitutionalu.

Dupa Ferdinandu Eber care pleda pentru proiectu, iè cuventulu dlu dr. Alexandru Mocioni si prin una vorbire mai de doue ore, plina de adeveruri si art oratorica, combate proiectulu municipalu. (Vorbirea lu memorabile si epocala o vomu publicá in nr. venit.

Sieaintia se inchiaia la 2¹, ore d. m.

VARIETATI.

* (In interesulu coruriloru noastre basericesci). Cantarea are unu rolu principale in basericele nostre de ambe confesiunile. Cu tote aceste, artea cantarei adeverate este putienu cultivata noi, d'in cauza ca ni lipsescu mai cu totulu omeni d' specialitate. Sentimu una viua bucuria, vedendu d' „Informatiunile buciurescene“, ca eminentulu episcopu alu Dunarei-de-giosu, P. S. Melchisedecu, a lucratu si lucra pentru introducerea, martienerea si imbunatatirea coruriloru in basericele romane. Pre contulu seu (si D-dieu scie cati traiescu d'in obolulu seu generosu pre langa atate-a lucrari literarie si religiose ce lu costau sume mari), venerabilulu episcopu intretienutu si continua a intretiené la Ismailu unu cor basericescu admirabilu prin escelintia si progresele sale. Conducatoriulu acestui coru d'in simpla amore a artei sale, este junele profesore de multu meritu si pre cunoascintia alu profesiunei sale, Dlu Musicescu, magistru de cantare la seminariulu d'in Ismailu. Dlu Musicescu este totodata unu escelintu compositoru de musica eclesiastica, ce'a ce apare d'in importanta si compositiune si prelucrare a immuriloru domnediescei liturgie a Santulu Ioanu Chrisostomu. Asilulu „Elen'a-Domna“ a editatu, dupa recomandatiunea Pre S. Sale parintelui episcopu Melchisedecu, opera prima a junelui maestrulu, imprimata la tipografia de musica a Dlui I. Cart, in 1869, 1 vol. in 4-o de 100 pagine, papiru velinu. Aceta carte de mare insemnetate pentru basericele nostre cuprinde doue liturgie musicale diverse pre 4 voci. Una pretatiune a P. S. Episcopu Melchisedecu recomanda aceta opera prin cuvinte pline de incuragiare pentru Dlu Musicescu, si mai alesu cuvinte meritate, considerandu valoarea operei. Aceta opera este binevenita nu numai coruriloru basericesci, seminarielor si preparandieloru nostre, ci si junimei nostre de la alte institute gimnasiali, etc. Pretiulu: ?

* (Re numitululu republicanu Barbès a moritu in 26. iuniu, a. c. in Hag'a. In urm'a acestei perderi, diariulu „Rappel“ d'in Parisu a aparutu in forma de necrologu, descriendu istoria captivitatii de 17 ani a repositatulu. Armandu Barbès, nascutu in an. 1810 pre insula Guadeloupe, fusese unulu d'intre cei mai escelinti partisani ai republicei in Francia. In an. 1839 fu condamnatu la morte cu ocaziunea unei revolte d'in Parisu; pedeps'a sa grava fu inse schimbata in inchisore pre vietia. Fiindu eliberatu in 1848, si alesu deputatu fi colonelu alu legiunei 12 d'in gard'a natiunale, se incerca in 15. maiu a face una revolta contr'a adunarii natiunali; d'in aceta cauza, tribunalulu supremu d'in Bourges lu candamna era-si la inchisore pre vietia, fu

ase eliberatu in an. 1854 contr'a vointiei sale. De atunci...

*(Etate frumoasa.) In 9. iunie fu puscata, la apropierea cetatii Belye, una pasere de 224 de ani...

*(Biblioteca Asociatiunii nat. in Aradu.) Unu membru alu Asociatiunii nationale...

*(Gidaniica modelu pre terenulu diurnalistice.) Foi'a „Diplom. Wchft.“ redactata de contele magiaru Nicolau Bethlen...

de materia impenetrabila si nedestructibila, fara de cusutura, fabricata englezesc.

Sciri electrice.

Parisu, 1. iuliu. Dupa-ce Latour d'Auvergne a combatutu, in sedintia de ieri a corpulu...

una potere neutrala, inse nu si pentru Francia, carea are a implini una misiune politica in Europa.

Thiers conditiuneza pacea Europei de la iubirea de pace si totu-una data de la poterea Francei.

pentru a atrage la sine Germania de media-di, era noi, ca se nu concedemu acest'a. Thiers termina estu-modu: Innainte de Sadov'a, Francia a potutu fi fara armati...

Proprietariu si editoriu ALESANDRU ROMANU Redactoru respund. interim. IONU PORUTIU.

! SENSATIUNE !

Patenta americana.

Cine n'ar dori sa aiba dinti frumoși si sanatosi? Acest'a laso nu se pote ajunge decatu numai prin perlele de dinti electrice de cauciu (fara de perle).

Pentru l'boriu unu aparatu cu aburi

Caldarea acestui nou aparatu se face cu profumulu desmoleptor si se incalzesc prin o lampa de spirit, dezvoltandu-se abii aburi, prin acesti-a chimii.

Spre aপরera personei

de neapărata trebuinta o arma buna, de aceste sunt revolverele dupa sistemulu lui Lefawchez ameliorate si prevodite cu incalzire de securitate, avendu măsare...

Triumfula Sciintiei!

Unulu dintre cei mai renumiti chemisti ai nostri au descoperitu in fine medicinulu, care in cursu de mai multe decenii indostroia fu cercatu de cele mai mari capacitati pre terenulu cosmetic (numitoru).

Mantelle de ploia

de materia impenetrabila si nedestructibila, fara de cusutura, fabricata englezesc.

Harthie, Bilete de Visita, Sigille

si alte unelte de scrisu

Tote de cea mai buna calitate, cu pretiurile urmatorie:

- Harthie franceze de epistole. 100 bucati in octavu, harthia fina alba... 45 cr.
100 „ anglosci, vergate ori liniate... 65 „
100 „ vergate, in multe culori... 75 „
100 „ in cartu (patratu) fina, alba... 85 „
100 „ angl. dintate ori liniate... 1 „
100 „ Cuvarte (involitice) in octavu alba... 30 „
100 „ fine, octavu vergate, harthia tare... 50 „
100 „ colorate, vergate... 55 „
100 „ Pre d'in lantru epistole... 80 „
100 „ pentru cartu, vergate, harthia tare... 85 „
Dupa litere frumoase d'imprema cu corona impresse in aselute culori moderne, costa pe 100 foie de harthie cu monogramu... 30 „
100 coverte cu monogramu... 30 „
100 de bilete de visita. pre harthia cu lacu, cea mai fina litografie, celu mai nou felu de scrisore... 1 „
tota acele si cu impresse, negra... 50 „
Pene de Otielu. Prea regulatoru aplicabilu la tota man'a si pre ori ce felu de harthia 12 bucati... 24 „
1 dozona, ungl. in 12 feluri... 16 „
12 „ (1 Carton) sorturile de mai sus... 80 „
12 „ pene de aluminiu, scutite de rugina... 80 „
1 „ pene de cauciu, scutite in felulu loru... 10 „
1 „ condeie de plumb, calit. buna, 10, 15, 25, 35, 45 cr.
1 „ staturi de pene, calit. buna, 10, 15, 20, 30 cr.
Spre mare folosire si indemanare sunt nouelo condeie de plumb cu masina, cari nu trabnescu ascutite si sunt ascurate contra a rupturi verzuulu, 1 bucatu in lemnu 10 cr., 1 buc. in osu 15 cr., 1 buc. cu capulu de pune si cutitulu 90 cr., 1 capulu plinu de almasu pre 3 buce 10 cr., 1 buc. de gami de rasu plumbulu si negramentulu 50 cr.

Sigille sau gravate (talate) cu scrisore frumoasa.

- 1 buc. cu doue litere si manuscritulu sau 5 cr. - Coron'a costa 30 cr. Nume intregu se scroteacu estulu.
Tescuri pentru a tipari nume, fina lucrate 2 fl. 80 cr.
Stampille d'imprema cu ladia de finichea, unsoare s' penellu 4 fl. 50 cr.
Cete mai noue Stampille cari se umedescu de sine si tiparescu 1000 de copie cu o singura umidre a masini, prea indemanatece pentru orice si contoire, pretulu unu-a d'imprema cu cea mai fina gravura 8 fl. 50 cr.
Tablete elastice si nedestructibile pentru scotele, pretulu unu-a 5, 10, 15, 20 cr.
Cartecelle (bilete) de gratulatiune la diu'a numelu, etc. forte frumoase si elegante, cate unu 5, 10, 15 cr., era cele suprafine d'imprema cu perintia profumata purvea mironitoru, 20, 30, 40, 50 cr.

In monarhia austriaca acesti articli se afla de vendiare numai in depusetoriulu subsemnatulu A. FRIEDMANN in Vienn'a, Praterstrasse Nr. 26.

Inelle electro-galvanice

Cele mai mari capacitati medicinale au constatate cu galvanismulu are inirintia binefacteria contr'a bolilor ce se numescu mai la vale. Dupa marturisirea unu renumitu medicu d'in Paris, inellele de auru nou, prin cari e trasu unu flu de feru electro-magneticu, au efectulu de a viedea si a pad'i de rosna, reuma, janghii, doreza nerviloru, tremuraturu, dorei de capu, etc. Pretulu unu astfelu de inelle face 90 cr.

Mare binefacere!

pentru a se inlesni nutritia copiloru mici, prin ajutorulu sugatoriloru ameliorate, care face de prisosu utricile (dolesce). Copilasiulu pote primi nutrementulu standu, jacundu ori si chiaru in somnu, in aceu-a-si modu, precumu-lu cupeta de la mama...

Cea mai noua inventiune chirurgica!

Clisire englezesce cu aspiratoriu (pumpa de aeru) a se intrebuintatu pentru copii si adulti. Chiaru si bolnavii nepotinciosi pota face inel-si experimentulu fara vre o adrextiune; capacitate acestora clisire se pote regala dupa trebuinta.

Unu stilu (condeliu) interesantu!

Imperatulu Napoleonu III. scriindu istoria lui Iulia Cesare, dede ordine a i-se face prin anulu d'in cei mai iscusiti mecanici, unu condeliu dupa planulu sen, ca se se scutitu de prea molestia, incingere si cu, preda totu la scrisore sa...

Bouquetu (mirosu) de Havanna

pentru 1/2 cr. una cigara de 30 cr., adeca cea mai effina cigara se pote preface in Havanna genuina, pitu bouquetulu de Havanna. Acesta esentia originaia numai arei importata se storce d'in radexinele si unelnu plantei de tabacu d'in India apusana...